

בלמ"ס

בית הדין הצבאי המחוזי

מחוז שיפוטי דרום

בפני:

סא"ל רונן שור - סגן הנשיא

המבקש: התובע הצבאי

(ע"י ב"כ, סגן אמיר גונמן)

נגד

המשיב: ח/XXX רב"ט מ' א'

(ע"י ב"כ, סרן (במיל') מור ימין (סרן)

מיה כץ נוכחת))

החלטה

1. החשוד, רב"ט מ' א', נעצר ביום 3.4.2019 בחשד לפציעה בנסיבות מחמירות. מעצרו הוארך על-ידי בית הדין הצבאי עד אתמול, אז הגישה התביעה בקשה להארכת מעצרו של החשוד במספר ימים לשם הגשת כתב אישום. ההגנה מתנגדת לבקשה.
2. כפי שציינתי בהחלטת ביניים אתמול, הצדדים טענו לגופן של הראיות בתיק, מתוך צפייה לעתיד של הגשת בקשה מצד התביעה למעצר עד תום הליכים עם הגשת כתב אישום. מכל מקום, בשלב הדיוני הנוכחי על בית הדין להשתכנע כי קיימת עילת מעצר עד תום ההליכים (ראו: בש"פ 3374/16 פלוני נ' מדינת ישראל (21.4.2016), בפסקה 8 (2016)). על-כן, בחינתן של הראיות תהא בדרך של "ראיות לכאורה" להוכחת האשמה.

חומר הראיות

3. המתלונן מסר בעדותו, כי הבחין בחשוד חותך את כובעו עם סכין, המתלונן הלך על מעשיו של החשוד ובשל כך החלה קטטה בין השניים, עד שהגיעו חיילים להפריד ביניהם. המתלונן הכחיש כי בעט בחשוד במהלך הקטטה. המתלונן תיאר כי "אמרתי לו למה אתה עושה ככה? הוא פתח את הסכין וחתך אותי מהחזה עד הבטן", הבחין בדם ופונה לקבלת טיפול רפואי. לדבריו, רב"ט

בלמ"ס

ש' היה עד לאירוע הקצר והמהיר וכן אנשים רבים שאינו זוכר את זהותם בשל הלחץ שחש (אם כי בהמשך מסר את שמותיהם של מספר חיילים). המתלונן הדגיש, כי אינו מסוכסך עם החשוד, אותו תיאר כעצבני בשל עבודתו, אך ציין כי החשוד "מפחיד אותי" (בזכ"ד של סגן מפקדת מצ"ח יואב צוין כי המתלונן חשש כי החשוד "ישלח אנשים שיתקפו אותו" בשל התלונה). המתלונן טען תחילה כי לא שוחח עם החשוד בטלפון, אך לאחר שעומת עם גרסת האחרון, אישר כי בעת שהותו בבית החולים ולבקשת חברו שוחח עם החשוד. החשוד מסר, בדומה לשיחה שהתנהלה ביניהם לאחר האירוע, כי הוא מצטער, "שהוא לא עשה את זה בכוונה והוא היה עצבני". המתלונן מסר כי החשוד פתח את הסכין וזו לא הייתה פתוחה קודם לאירוע; כי החשוד "חתך" אותו פעמיים, תחילה את חולצת המתלונן ואז את חזו מלמעלה למטה; כי הדקירה התרחשה בכוונה ולא אגב הקטטה; וכי הסכין נשברה לאחר הדקירה השנייה. לדבריו, חולצתו, כמו גם הסכין והכובע נלקחו. המתלונן נשאל מדוע מסר לרופא בבית החולים כי נחתך מזכוכית. הוא טען, כי הרופא התרה בפניו כי אם לא יספר על שהתרחש יתקשר למצ"ח, ולכן התוודה על שאירע אך ביקש מהרופא שלא יכתוב שהפציעה היא תוצאה של דקירה בסכין. זאת בכדי להימנע ממעורבות של מצ"ח.

4. בתיק החקירה מצוי צילום של החתך בגופו של המתלונן. בבדיקתו של המתלונן בבית החולים צוין, כאמור, כי המתלונן מסר שנחתך בזכוכית בבסיס. מדובר בחתך שמאלי עליון של בית החזה, חתך שטחי עם דימום ורידי קל. המתלונן טופל ושוחרר.

5. **החשוד** נחקר תחת אזהרה ואישר אף הוא כי אינו מסוכסך עם המתלונן. במסגרת הכנה למסדר מח"ט, משהבחין בכובע שאינו שייך לגדוד בידיו של טורי א' מ', נטל את הכובע וקרעו, לא בפניו של המתלונן. רב"ט ש' קרא למתלונן ו"חימם" אותו ביחס לקריעת הכובע בידי החשוד. בתגובה, המתלונן הגיע ובעט קלות ברגלו של החשוד. לדבריו, "פתאום אני מסתכל לא מבין מה קורה" ורב"ט ש' הפריד בדחיפות בינו לבין המתלונן "למרות שלא היה כלום". אחרים הבחינו בהתרחשות "חשבו שיש ריב רצו להפריד והתחילו באמצע דחיפות ופה ושם ואז שמעתי צעקות ח' קיבל שריטה". החשוד עם המ"מ לקחו את המתלונן למגורי הסגל לבדיקה רפואית, וחולצתו נותרה שם. קודם לפניו לבית החולים מסר לו המתלונן "הכל בסדר אחי לא קרה כלום"; הוא הביע צער על האירוע אך לא היה עצבני; הם נותרו בקשר טלפוני (הגם שלטענת

בלמ"ס

- החשוד בעת החקירה מכשיר הטלפון שלו נשבר); והמתלונן סיפר כי אמר בבית החולים "שהוא נפל".
6. ביחס לאירוע הדקירה טען החשוד "חושב שבגלל שהיו דחיפות בין כולם אז כשדחפו אותי הסכין שלי הייתה פתוחה אז פגעתני בח' איתה כנראה. גם כשהאירוע נגמר אז הסכין שלי הייתה שבורה..."; ; "אולי זה קרה באמצע הוויכוח לא התכוונתי לעשות את זה זה קרה בגלל הדחיפות שהפרידו בינינו". לאחר מכן מסר החשוד כי "לא היה ריב זה ויכוח" וכי בשל המהומה "בטעות ח' קיבל את המכה, היה דחיפות שכל זה קרה". החשוד הכחיש כי התכוון לדקור את המתלונן ושיער כי טענת הדקירה המכוונת עשויה לנבוע מ"מישהו שיחק בראש שלו וחימם אותו עליי" וכי המתלונן עצמו מסר בבית החולים כי "נפל על בזנט ולא היה כלום". הוא ראה כי המתלונן נחתך פעם אחת, הוא אינו יודע באיזה כיוון בוצעה הדקירה וכי הסכין הייתה פתוחה קודם לאירוע עקב עבודתו. לדבריו, איש לא הבחין בדקירה עצמה ובשל בהלתו שמט את הסכין בזירת האירוע.
7. בחקירה נוספת של החשוד, הוא עומת עם עדויות שונות ובחר שלא להגיב.
8. **רב"ט ש' מסר** בעדותו כי החשוד נטל כובע ובשל אי-שיוכו לגדוד ביקש לחתוך מחוץ לחדר. העד יצא ואמר לחשוד, כי הכובע שייך לאחיו של המתלונן; בעוד המתלונן עצמו גם שמע את הדברים מחוץ לחדר. המתלונן "בא וראה את הכובע חתוך ביד", שאל את החשוד מדוע עשה זאת ודחף את החשוד. בתגובה, החשוד דחף את המתלונן "ובגלל שהוא בדיוק חתך את הכובע הסכין הייתה פתוחה וכשהם דחפו אחד את השני מ' חתך את ז'. אני חושב שזה היה בטעות, מ' לא התכוון לחתוך אותו"; "היו שם דחיפות והוא פגע בו בטעות"; "הם דחפו אחד את השני עד שראינו שיש דם על החולצה של ז' והוא צעק". משהבחין החשוד בדמו של החשוד התרחק שכן "נלחץ". העד מסר כי הוא, החשוד והמתלונן היו העדים לאירוע; וכי ניסה להפריד ביניהם.
9. **רב"ט א' א' ה' מסר** בעדותו, כי הבחין במתלונן וברב"ט ש' מתווכחים עם החשוד, הפרידו ביניהם "פתאום רואים דם על החולצה של ז', הופתענו כולנו...". לדברי העד, המתלונן נשאל כיצד נוצר הפצע ואמר "שהוא נכנס בבזנט" ו"שהוא לא יודע איך זה קרה, הוא לא אמר שמישהו הרביץ לו או משהו כזה". העד עצמו לא הבחין בסכין או כיצד המתלונן נפצע.
10. **רב"ט אד קד** משמש כחופ"ל. לדבריו, ראה במרחק של מספר מטרים את רב"ט ש' והמתלונן דוחפים את החשוד והיו "יותר חזקים ממנו". החלו

בלמ"ס

"צעקות דחיפות באמת", רץ ותפס את רב"ט ש' והמתלונן, בעוד רב"ט א' א' דחף את החשוד לאחור. העד לא הבחין בסכין ורק בדיעבד הבין כי המתלונן נחתך ונפצע ולכן טיפל בו. החשוד היה מאוד מופתע וביקש סליחה מהמתלונן. משיחה מאוחרת שנערכה עם העד עלה, כי בחולצתו של המתלונן נמצאו לאחר האירוע שני חתכים באזור בית החזה וכי הפציעה על גופו הייתה "שני חתכים שונים אחד מתחת לשני".

11. טור' א' מ' לא מסר עדות בתיק וטען כי הוא מפחד לצאת מהבית עקב סכסוך בין משפחות במקום מגוריו. סמל פ' לא שפך בעדותו אור על האירוע.

דיון והכרעה

12. אין מחלוקת כי בין החשוד למתלונן, סמל ח' ז', התפתחה קטטה בעקבות חיתוך כובעו על-ידי החשוד. במהלך ניסיון ההפרדה בין הניצים נדקר המתלונן על-ידי סכין בה אחז החשוד. עקב הפציעה פונה המתלונן לבית החולים, קיבל טיפול רפואי והותוו לו מספר ימי מחלה. השאלה השנויה במחלוקת היא, אם החשוד ביצע את הדקירה מתוך מחשבה פלילית אם לאו.

13. מדובר בקטטה שהתפתחה באופן ספונטני, כאשר תחילה נכחו מספר מעורבים ותוך זמן קצר גדל מספרם, ומכל מקום האירוע התרחש בפרק זמן קצר מאוד. נוכח האמור, ברי כי עשויות להיות סתירות באשר לפרטים המדויקים של האירוע. כפי שנקבע לא פעם, "סתירות מסוימות בין דברי עדים לאותו אירוע הינן סתירות טבעיות במקרים כגון אלה, במיוחד במצב דברים כפי ששרר בשטח וכמעט לא ייתכן שלא יהיו. לסתירות אלה יכולים להיות כמה הסברים, ההתרגשות בעת האירוע, בשל כך שכל אחד רואה את הדברים מזווית אחרת ומנקודת מבטו ושם דגש על דברים אחרים" (ע"פ 5762/13 פאעור נ' מדינת ישראל (2014), בפסקה 38).

14. אף הדברים הבאים שקבע בית המשפט העליון מתאימים לענייננו ככפפה ליד :

"נסיון החיים מלמד כי בתאור של אירוע מסויים עשויות להתקבל מפי העדים להתרחשותו או אף מן המעורבים בו עדויות שאינן תואמות בהכרח זו את זו בכל תג ותו, בייחוד כאשר האירוע מתרחש כהרף עין. לעיתים קורה הדבר משום שכל אחד מאותם עדים היה נתון בעת האירוע לענייניו שלו וקלט רק חלקים מן ההתרחשות בחושיו, או משום שזווית מבטו היתה שונה מזו של חברו. חוסר התאמה כזה, העשוי להתגלות בהשוואה בין עדותם של עדי ראיה או מעורבים שונים, אין בו בהכרח כדי להוביל אל המסקנה כי לא ניתן לסמוך עליהן

בלמ"ס

או על אחת מהן, אם שוכנע בית המשפט כי מדובר בעדים מהימנים ובעדות שאינה מוטת ובמקרה כזה רשאי בית המשפט לנסות ולדלות מתוך אותן העדויות תשתית עובדתית אשר תשתלב לכדי מארג ראייתי כולל ותהא מוצקה דיה לשמש בסיס לממצאים ולמסקנות בהכרעת הדין, על אף חוסר ההתאמה או אי הדיוק בפרט כזה או אחר" (ע"פ 9184/06 **מדינת ישראל נ' כהן** (19.9.2007), בפסקה 8 (2007); ראו גם: ע"פ 458/14 **אדרי נ' מדינת ישראל** (29.1.2015), בפסקה מ"ז (2015); ע/109/06 **סמל כדורי נ' התובע הצבאי הראשי**, בפסקה 28 (2007)).

15. במקרה דנן, ובמלוא הזהירות הנדרשת, עיון מעמיק בתיק החקירה מלמד על ראיות לכאן ולכאן. באשר לחלקו הראשון של האירוע, קיים פער בין גרסת המתלונן לגרסת החשוד בדבר נוכחות הראשון בעת קריעת הכובע על-ידי האחרון. מטור' א' מ', ממנו נלקח לכאורה הכובע, לגרסת החשוד – לא נגבתה עדות. רב"ט ש' מאמת בצורה חלקית את גרסת המתלונן, כי נכח בחוץ באותה עת, אך מעדותו לא ניתן ללמוד כי המתלונן הבחין בחשוד מבצע את מעשה הקריעה (שכן לשיטתו המתלונן "בא וראה את כובע חתוך ביד").

16. נוכח ההתרחשות המוקדמת, החל ויכוח מילולי בין המתלונן לחשוד. ממספר עדויות (רב"ט ש' ורב"ט א' ק) עולה, כי המתלונן הוא שדחף ראשון את החשוד וכך נוצרה הקטטה הפיזית, שכללה דחיפות (בהן מודה אף החשוד). תחילה רב"ט ש' ואז חיילים נוספים החלו להפריד בין שני הנצים. במהלך ההתקוטטות המתלונן נחתך בחזהו באמצעות הסכין בה אחז החשוד, כאשר איש מבין המעורבים – מלבד המתלונן – אינו יודע להצביע על הדרך המדויקת בה נחתך המתלונן.

17. בהקשר האמור, קיימת סתירה בין גרסאות החשוד והמתלונן בשאלה האם החשוד פתח את הסכין בתכוף לדקירה ולמעשה בכדי לממש את זממו; או שמא הסכין הייתה פתוחה מלכתחילה. עם זאת, עדותו של רב"ט ש' – שדווקא החשוד מציין כי "חימם" את המתלונן מלכתחילה באירוע – תומכת בעניין זה בגרסת החשוד. כזכור, אין מחלוקת כי הקטטה החלה בשל העובדה כי החשוד חתך את כובעו של המתלונן וכי הסכין הוחזקה על-ידי החשוד לצרכי מילוי תפקידו. נוכח סמיכות הזמנים, ובהינתן עדותו של רב"ט ש', לא ניתן לשלול את גרסתו של החשוד כי הסכין הייתה פתוחה מלכתחילה.

בלמ"ס

18. יתרה מכך, המתלונן מתאר בקצרה התרחשות בה בתגובה לתלונתו על קריעת הכובע הגיב החשוד בפתיחת הסכין ובדקירתו בחזה (ולמצער, לא נבדק עם המתלונן הקשרה המלא של השתלשלות העניינים). תיאורם התמציתי של הדברים אינו עולה, לכאורה, בקנה אחד עם ההתרחשות המתוארת על-ידי עדי הראיה לאירוע, הן רב"ט ש' והן חיילים נוספים שנועקו להפריד בין השניים. העדים האובייקטיביים מספרים על דחיפות הודיות וקטטה שהתפתחה בתגובה לריב המילולי, שרק בסיומה ועם הפרדתם של הניצים הבחין המתלונן בדקירה.

19. נוכח העובדה כי הסכין הייתה פתוחה מלכתחילה, הדחיפות ההודיות והמהומה שהתפתחה בין המעורבים – לא ניתן לשלול, בעת הנוכחית, את האפשרות כי דקירתו של המתלונן לא נעשתה בצורה מכוונת אלא היא תולדה של הקטטה. עצם החזקת הסכין כשהיא פתוחה, ונוכח הקטטה שהתפתחה מיד והתרחשה לפרק זמן קצר – אינה מצביעה, בהכרח, בעת הנוכחית, על מודעות לסיכון שעשוי להיגרם כתוצאה מהחזקתה בידו של החשוד. עדותו של רב"ט ש' – שהיה צמוד לניצים לאורך כל הקטטה, הפריד ביניהם ושני הצדדים מוסרים כי היה עד ראיה לאירוע – תומכת, למעשה, בגרסת החשוד בנקודה המרכזית השנויה במחלוקת. שני החיילים הנוספים שהצטרפו להפריד בין המתלונן לחשוד לא הבחינו בסכין או בדרך בה התרחשה הפציעה, ומכל מקום איש לא הבחין בתנועה מכוונת של הנפת הסכין ואופן ביצוע החתך, כתיאורו של המתלונן. אולם, כלל המעורבים מדגישים את ההפתעה – הן של החשוד והן של המתלונן עצמו – מן העובדה כי האחרון נפצע. גם דבריו של המתלונן לאחר האירוע לגורמים שונים – החשוד, אנשי היחידה והרופא – מלמדים כי בזמן אמת המתלונן מסר, לכאורה, גרסה שונה באשר להתרחשות האירוע. מן העדויות עולה, כי החשוד ביקש לסייע למתלונן באופן מידי, התנצל בפניו על התוצאה שאירעה והדגיש כי זו לא הייתה מכוונת. המתלונן גם אישר כי עמד בקשר עם החשוד עד למסירת העדות במצ"ח ואין ראיה לסכסוך קודם בין השניים. החשוד עזב את זירת האירוע בכדי לסייע בטיפול במתלונן, ואין ראיה כי החשוד נפטר מן הסכין במטרה להסתיר ראיה, וממילא לא נעשה ניסיון על-ידי מצ"ח לאתרה.

20. גרסת החשוד, הנתמכת בדברי החובש, היא כי נוצרו שני חתכים בחולצתו ובגופו של המתלונן. עם זאת, לא ניתן לשלול כבר עתה את הסברה כי מספרם של החתכים אינו מלמד בהכרח על רצון חוזר ונשנה של החשוד לפגוע במתלונן באמצעות הסכין, וניתן ליישב את הממצאים עם המהומה שנוצרה בזמן

בלמ"ס

- הקטטה כאשר הסכין ממילא הייתה פתוחה. העובדה כי אורכו של הפצע כמו גם היותו שטחי, אינה יכולה להכריע את הכף.
21. אכן, גרסתו של החשוד אף היא אינה נקייה מספקות. טענתו כי מכשיר הטלפון הנייד שלו נשבר מעוררת תמיהה, ואף העדר התייחסותו לגופן של עדויות, במהלך אמרתו השנייה, אינה פועלת לטובתו.
22. עם זאת, במכלול הדברים, בשים לב לראיות השונות, נדמה כי עדותו של המתלונן מעוררת קשיים ועוצמת הראיות בכל הנוגע לשאלת מודעות החשוד לדקירת המתלונן היא מוחלשת.
23. ברגיל, פציעה מודעת ומכוונת של חייל באמצעות סכין בעת קטטה בתוך היחידה, שתוצאתה דומה לזו שלנו, עשויה להצדיק את מעצרו הסגור של החשוד עד לתום ההליכים. עם זאת, "חולשת הראיות עשויה להביא להסתפקות בחלופת מעצר, מקום שהעבירות על פי טיבן והיקפן, אם היו מבוססות על אדנים יציבים יותר, היו מצדיקות מעצר" (ע"מ 16,20/15 **התובע הצבאי הראשי נ' טור כהן שור** (2015), בפסקה 6; ראו גם: בש"פ 433/17 **אונגר נ' מדינת ישראל** (2017), בפסקה 29; ע"מ/44/14 **התובע הצבאי הראשי נ' טור' טורופוב** (2014), בפסקה 13). בשים לב לעוצמתן המוחלשת של הראיות לכאורה, יש לנקוט בחלופת מעצר, כבר בשלב זה של ההליך המשפטי.
24. לפיכך, אני מורה על מעצרו הפתוח של החשוד עד ליום 11.4.19 בשעה 14:00.